

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1921 kl. 11 f. m.

Utlåtande, angående vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande rörande nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar angående elfte huvudtiteln.

A. Det civila pensionsväsendet.

1:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 116, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att biträdande lärarinnan vid Zinkgruvans folkskola i Hammars församling *Sofia Regina Eklund* och lärarinnan vid Zinkgruvans småskola i samma församling *Selma Nygren* må för pension från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., utan att någon engångsavgift för dem erlägges, tillgodoräkna sig den tid, under vilken de före den 1 januari 1907 tjänstgjort vid de av bolaget Vieille Montagne underhållna skolor.

*Ang. viss
tjänstårsbe-
räkning för
biträdande
lärarinnan
vid folkskolan
Sofia Regina
Eklund och
småskollä-
rinnan Selma
Nygren.*

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 25 februari 1921, till vilket utskottet får hänvisa.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

B. Det militära pensionsväsendet.

Ang. ersätt-
ning till
värnpliktige
K. E. Backlund i anled-
ning av sjuk-
dom, ådragen
under militär-
tjänstgöring.

2:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 56, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till värnpliktige *K. E. Backlund* må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 februari 1921, till vilket utskottet får hänvisa.

Riksdagen har tidigare i liknande fall medgivit, att ersättning i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, må utgå utan hinder av här ifrågakarande preskriptionsbestämmelse. Under åberopande härav får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågakarande proposition nr 56 må av riksdagen bifallas.

Ang. ersätt-
ning till
värnpliktige
G. Nyström i anledning
av sjukdom,
ådragen
under militär-
tjänstgöring.

3:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 57, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till värnpliktige *G. Nyström* må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

På de skäl, som anförts i ovanberörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågakarande proposition nr 57 må av riksdagen bifallas.

4:o) Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten proposition, nr 76, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 11 februari 1921, föreslagit riksdagen medgiva, att till värnpliktige *W. J. G. Svensson* må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från beväringssmannskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Ang. ersättning till värnpliktige W. J. G. Svensson i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring.

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet tillåter sig hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 76 må av riksdagen bifallas.

5:o) I en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 88, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till den i följd av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, avlidne värnpliktige *O. L. Forsbergs änka Ida Karolina Forsberg*, född *Sehlin*, och makarnas minderåriga barn må — utan hinder därav, att *Forsberg* avlidit efter utgången av den tid av två år från det sjukdomen blev känd, som angivits i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från beväringssmannskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade.

Ang. ersättning åt värnpliktige O. L. Forsbergs änka och minderåriga barn.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Med åberopande av de i statsrådsprotokollet anförda skäl och under hänvisning till av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 88.

Ang. ersättning till värnpliktige P. L. Pettersson i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring.

6:o) I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 106, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till värnpliktige P. L. Pettersson må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i § 12 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydde — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet tillåter sig hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Ang. pensionsförbättring åt löjtnanten H. B. C. Keiding.

7:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 mars 1921 avlåten proposition, nr 126, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att löjtnanten i Första livgrenadjärregementets reserv *Henrik Bastian Carstens Keiding* må från och med den 1 september 1920 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 830 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kan komma att beviljas.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

8:o) I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 118, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre båtsmännen vid Norrlands 3:e kompani nr 140 *Jonas Henriksson Grafström Rundqvist* och vid Blekinge 3:e kompani nr 40 *Carl Gustaf Månsson Pihlkvist* må tilldelas pension, såsom hade de tjänat kronan i tjugo år från tjugo års ålder.

Ang. pension
till förre
båtsmännen
*J. H. G.
Rundqvist och
C. G. M.
Pihlkvist.*

Utredningen i ärendet återfinnes i ovannämnda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl och under hänvisning till av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

9:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 103, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre fänggevaldigern August Lundgrens änka *Johanna Fredrika Cecilia Lundgren* samt vaktkonstapeln vid tvångsarbetsanstalten i Landskrona *Alfred Eliasson Lunds änka Anna Sofia Lund* må, så länge de förblixa änkor, å allmänna indragningsstaten uppbära, änkan Lundgren från och med år 1920 ett årligt understöd av 130 kronor och änkan Lund från och med år 1921 ett årligt understöd av 200 kronor.

Ang. årliga
understöd åt
förre fäng-
gevaldigern
*August Lund-
grens och vakt-
konstapeln
Alfred Elias-
son Lunds
efterlämnade
änkor.*

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 17 december 1920.

Under hänvisning till av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

II. Ang. försvarsdepartementet.

Ang. pension
å allmänna
indragnings-
staten å vissa
i landför-
svarets tjänst
anställda per-
soner.

10:o) I en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 105, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Till statsrådsprotokollet över försvarsärenden för ovan angivna dag har föredragande departementschefen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

a) att sadelmakeriarbetaren vid arméns sadelmakeriverkstad *Erik August Enberg* må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor;

b) att skrädderiarbetaren vid Vendes artilleriregemente *Nils Jakobsson Levin* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor;

c) att skrädderiarbetaren vid Smålands husarregemente *Nils Magnus Rask* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmänhuskassa uppgår till sammanlagt 600 kronor;

d) att tygarbetaren vid Karlsborgs tygstation *Karl Gustaf Karlsson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor;

e) att skomakeriarbetaren vid Smålands artilleriregemente *Anders Algot Guldstrand* må från och med månaden näst efter den, under vilken han enledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmänhuskassa uppgår till sammanlagt 500 kronor;

f) att förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleriregemente *August Olsson Åkerman* må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor;

g) att mässjungfrun vid krigsskolans kadettmässar *Selma Charlotta Forsberg* må från och månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 450 kronor.

h) att envar av skrivbiträdet vid fortifikationsbefälhavarens å Karlsborgs expedition *Gustaf Hjalmar Stohllin* och arbetaren vid Karlsborgs fästningsbyggnad *Frans August Björk* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension, den förre av 1,000 kronor och den senare av 500 kronor;

i) att föreståndaren för Svea trängkärs skomakeriverkstad *Carl August Heliodoros Roos* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid nämnda kår, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,000 kronor;

j) att förre stenarbetaren och skrivaren vid Borghamns kalkstensstensbrott *Carl August Holmqvist* må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor;

k) att förre schaktmästaren vid Borghamns kalkstensbrott *Anders Richard Andersson* må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 850 kronor; samt

l) att skrädderiarbetaren vid Smålands artilleriregemente *Johan Oscar Johansson* må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet, i vad den avser de här ovan under a)—e) samt g)—i) och k)—l) upptagna framställningarna, tillåter sig utskottet att hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Beträffande de nu nämnda framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Vad angår det under f) framställda förslaget om pension åt förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleriregemente *August Olsson Åkerman*, framgår av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen, att Åkerman är född den 4 april 1859; att han under de senaste tolv åren medelst kontrakt varit anställd vid regementet i och för utförande av renhållningsarbeten; att ifrågavarande arbeten vid regementet, med vilka han varit sysselsatt 8 å 10 timmar dagligen, utgjort hans huvudsakliga

Pension åt f. renhållningsarbetaren A. Olsson Åkerman.

inkomstkälla; att han under 1915—1919 från regementet uppburit en avlöning, som, med inräknande av honom tillerkänd, av dyrtiden för-
anledd avlöningsförhöjning, uppgått till i medeltal omkring 1,860 kronor
för år; att han den 31 maj 1920 på grund av sjukdom erhållit avsked
från sin befattning vid regementet; att han städse skött sina sysslor
med stor plikttrohet; att han för framtiden på grund av sjukdom är
fullständigt oförmögen till arbete; samt att han är medellös och befinner
sig i synnerligen bekymmersamma omständigheter.

Arméförvaltningens intendents- och civila departement hava i avgivet
utlåtande anfört följande.

I betraktande av Åkermans relativt långa och väl vitsordade arbete
i statens tjänst samt med hänsyn i övrigt till de uti förevarande fall
föreliggande ömmande omständigheter, funne arméförvaltningens inten-
dentsdepartement det vara med rättvisa och billighet överensstämmande,
att Åkerman komme i åtnjutande av något understöd i form av pension
från statens sida för sin återstående levnad. Beträffande storleken av
dylikt understöd syntes det departementet, som om den beräkningsgrund,
vilken av Kungl. Maj:t och riksdagen i allmänhet följts vid beviljande
av dylik pension, nämligen densammas bestämmande till omkring två
tredjedelar av de ordinarie årsinkomster, vederbörande befattningshavare
under senare delen av sin anställningstid av staten uppburit, även i här
föreliggande fall borde vinna tillämpning, och att sålunda pensionen, då
Åkermans avlöning vid regementet, med frånräknande av dyrtidstillägg,
torde kunna beräknas i medeltal hava under de senare åren uppgått till
ett årligt belopp av 1,400 kronor, lämpligen borde bestämmas till 900
kronor för år. Då emellertid ifrågavarande pension, därest densamma
komme att beviljas, först under år 1921 kunde komma Åkerman till
godo, ansåge departementet, på grund av de för Åkerman föreliggande,
synnerligen ömmande omständigheter, att understöd i form av gratifika-
tion redan under år 1920 borde tillerkännas honom. Storleken av sådan
gratifikation torde med hänsyn därtill, att Åkerman erhållit avsked den
31 maj 1920, vadan han alltså uppburit avlöning vid regementet för
större delen av första halvåret 1920, böra bestämmas till 450 kronor,
motsvarande hälften av föreslagen årspension. På grund av vad så-
lunda anförts hemställde intendentsdepartementet, att Kungl. Maj:t måtte
dels tillerkänna Åkerman en gratifikation för år 1920 av 450 kronor,
dels ock föreslå riksdagen medgiva, att bemälda Åkerman finge från
och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna
indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Statskontoret, som den 16 oktober 1920 häröver avgivit utlåtande,

har anfört, att av handlingarna framginge, att Åkerman, som enligt med honom av chefen för Göta artilleriregemente upprättade kontrakt utfört renhållning vid regementets lokaler m. m. under de senaste tolv åren, vore född den 4 april 1859 och alltså varit inemot 50 år gammal, då han börjat arbeta vid regementet. Med hänsyn till dessa omständigheter kunde det enligt statskontorets mening ifrågasättas, huruvida över huvud taget någon som helst pensionsförmån av statsmedel i detta fall kunde anses vara på sin plats. I allt fall kunde statskontoret icke förorda det av arméförvaltningens intendentsdepartement i avseende å pensionsbeloppet framlagda förslag, varvid hänsyn tagits varken till Åkermans korta tjänstetid eller till vad som plägade i pension beviljas en i statens tjänst uttjänt grovarbetare. Det föreslagna pensionsbeloppet, 900 kronor, skulle, med gällande föreskrifter om dyrtidstillägg åt pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, för Åkerman medföra en årsinkomst, som i det allra närmaste skulle uppgå till samma belopp som hela hans årsavlöning, 2,300 kronor, enligt det företedda kontraktet. I betraktande av det pensionsbelopp å 400 högst 500 kronor, som plägade beviljas en arbetare av den kategori, vartill Åkerman vore att hänföra, ävensom därtill, att han under endast tolv år utfört arbete för statens räkning, ansåge statskontoret högre pensionsbelopp än 350 kronor icke böra i detta fall ifrågakomma. Inberäknat dyrtidstillägg enligt gällande grunder skulle sådan pensionsförmån representera ett värde av inemot 1,000 kronor för år.

Genom beslut den 29 oktober 1920 har Kungl. Maj:t medgivit, att en gratifikation av 450 kronor finge för år 1920 till Åkerman utbetalas från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter; och har Kungl. Maj:t förklarat sig vilja framdeles taga under omprövning frågan om beredande av årlig pension åt Åkerman efter 1920 års utgång.

Departementschefen har för egen del, med hänsyn till uti förevarande fall föreliggande, ömmande omständigheter, ansett det vara med billighet överensstämmande, att Åkerman kommer i åtnjutande av någon pension utav statsmedel under sin återstående livstid. Det av statskontoret föreslagna pensionsbeloppet, 350 kronor, har departementschefen funnit skäligt.

Med hänsyn till den korta tid, Åkerman varit anställd i statens tjänst, och till de pensionsbelopp, som tidigare plägat beviljas i liknande fall, har utskottet funnit sig böra tillstyrka det av statskontoret och Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 350 kronor, vilket belopp, såsom statskontoret framhållit, med inräknande av enligt gällande grunder

Utskottet.

utgående dyrtidstillägg representerar ett värde av inemot 1,000 kronor för år.

*Pension åt f.
skrivaren C. A.
Holmqvist.*

Vad slutligen beträffar den under punkten j) här ovan upptagna framställningen om pension åt förre stenarbetaren och skrivaren vid Borghamns kalkstensbrott Carl August Holmqvist, framgår det av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen, att Holmqvist är född den 20 november 1862; att han, som haft anställning vid Borghamns kalkstensbrott från den 1 juni 1893, tills arbetet därstädes den 14 mars 1917 nedlades, först såsom stenarbetare (bergsprängare) och sedan såsom skrivare å expeditionen, därvid med omtanke, nit och duglighet fullgjort sina åligganden samt städse iakttagit ett hedrande uppförande; att han sedan flera år tillbaka lider av allmän muskelreumatism och högersidig ischias-neuralgi, som medför stor svårighet för honom att gå eller eljest uträtta något arbete och tidsals gör honom alldeles oförmögen till arbete; att han enligt 1919 års taxeringslängd, sedan vederbörliga avdrag gjorts, för samma år taxerats till en inkomst av allenast 50 kronor; samt att han äger en bostadslägenhet, taxerad till 2,500 kronor, men i övrigt är medellös.

I avgivet yttrande har *fortifikationsbefälhavaren å Karlsborg* tillstyrkt en av Holmqvist gjord ansökning om pension med förmålan, att fortifikationsbefälhavaren vid besök i Borghamn under nästlidna sommar övertygat sig om sökandens hälsotillstånd och utkomstmöjligheter samt i anledning därav ansåge, att utverkandet av pension åt honom vore synnerligen behjärtansvärt. Under hand har fortifikationsbefälhavaren därjämte meddelat, att han vid sitt besök funnit, att sökanden levde under mycket fattiga omständigheter. Slutligen har fortifikationsbefälhavaren i ärendet upplyst, att sökanden under åren 1914, 1915 och 1916 i avlöning från kalkstensbrottet uppburit respektive 515 kronor 55 öre, 490 kronor 95 öre och 467 kronor 5 öre.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 december 1920 anført, att departementet, med anledning av vad i ärendet förekommit, och särskilt i betraktande av de ömmande omständigheter, som här förelåge, ansåge billigt, att sökanden genom pension bereddes någon hjälp till livsuppehälle under sin återstående livstid, och ansåge sig departementet i fråga om storleken härav, med hänsyn till sökandens tjänstetid och de av honom under senaste åren av hans tjänstetid uppburna löneförmåner ävensom de belopp, riksdagen förut beviljat med sökanden jämställda arbetare i statens tjänst, böra föreslå, att sökanden beviljades en pension av 500 kronor om året. Fortifikationsdepartementet hemställde därför, att

Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja Holmqvist under hans återstående livstid en årlig pension av 500 kronor att utgå från och med den 1 januari 1921.

Statskontoret, som den 19 januari 1921 avgivit utlåtande i ärendet, har anført, att, då Holmqvist efter 24 års verksamhet i statens tjänst nödgats lämna sin anställning såsom skrivare å expeditionen vid Borghamns kalkstensbrott till följd därav, att statens för fästningsbyggnaden å Karlsborg avsedda verksamhet därstädes under år 1917 nedlagts, samt numera vore av sjuklighet urständsat att med arbete försörja sig och i behov av understöd, det syntes statskontoret billigt, att någon pension av statsmedel bereddes honom; och hemställde statskontoret, som emellertid ansåge beloppet böra begränsas till 400 kronor, motsvarande vad som numera plägade i pension beviljas en uttjänt fästningsbyggnadsarbetare, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Holmqvist finge från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 400 kronor för år räknat.

Departementschefen har anslutit sig till det av statskontoret framställda förslaget.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Karlsson* i Vadstena väckt motion, nr 276, däri hemställts, »att riksdagen måtte, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 105, punkt 10, besluta, att förre skrivaren vid Borghamns kalkstensbrott Carl August Holmqvist må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor.»

*Motion
II: 276*

Till stöd för detta yrkande har motionären anført, bland annat, att då Holmqvist, som från början varit stenarbetare, senare befordrats till skrivare å expeditionen och på ett synnerligen tillfredsställande sätt skött denna sin befattning, syntes rättvisa och billighet kräva att han, särskilt med hänsyn tagen därtill, att han blivit arbetslös på grund av att statens för fästningsbyggnaden å Karlsborg avsedda verksamhet i Borghamn under år 1917 nedlagts, samt att han numera vore sjuk och så gott som oförmögen att med arbete försörja sig, borde tillerkännas en pension, motsvarande det belopp som arméförvaltningens fortifikationsdepartement föreslagit.

Även utskottet finner det vara billigt, att något understöd av statsmedel beredes Holmqvist, vilken nödgats lämna sin anställning till

Utskottet.

följd därav, att statens verksamhet vid Borghamns kalkstensbrott nedlagts, och vilken nu på grund av sjuklighet är oförmögen att försörja sig genom arbete. Vad understödsbeloppets storlek beträffar, vill utskottet, med hänsyn till de pensioner, som tidigare i liknande fall pläгат beviljas, förorda det av statskontoret och Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 400 kronor. Utskottet kan sålunda icke ansluta sig till motionärens förslag.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt, vad avser den här nedan under j) intagna framställningen, med avslag å motionen II: 276, må medgiva,

a) att sadelmakeriarbetaren vid arméns sadelmakeriverkstad Erik August Enberg må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor;

b) att skrädderiarbetaren vid Vendes artilleriregemente Nils Jakobsson Levin må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor;

c) att skrädderiarbetaren vid Smålands husarregemente Nils Magnus Rask må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till sammanlagt 600 kronor;

d) att tygarbetaren vid Karlsborgs tygstation Karl Gustaf Karlsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han erhåller avsked från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 500 kronor;

e) att skomakeriarbetaren vid Smålands artilleriregemente Anders Algot Guldstrand må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas

från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanskassan uppgår till sammanlagt 500 kronor;

f) att förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleriregemente August Olsson Åkerman må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 350 kronor;

g) att mässjungfrun vid krigsskolans kadettmässar Selma Charlotta Forsberg må från och med månaden näst efter den, varunder hon entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 450 kronor;

h) att envar av skrivbiträdet vid fortifikationsbefälhavarens å Karlsborg expedition Gustaf Hjalmar Stohlbín och arbetaren vid Karlsborgs fästningsbyggnad Frans August Björk må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension, den förre av 1,000 kronor och den senare av 500 kronor;

i) att föreståndaren för Svea trängkårs skomakeri- verkstad Karl August Heliódorus Roos må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid nämnda kår, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,000 kronor;

j) att förre stenarbetaren och skrivaren vid Borghams kalkstensbrott Carl August Holmqvist må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor;

k) att förre schaktmästaren vid Borghamns kalkstensbrott Anders Richard Andersson må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 850 kronor; samt

1) att skrädderiarbetaren vid Smålands artilleriregemente Johan Oscar Johansson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 500 kronor.

Ang. förhöjt
årligt under-
stöd åt förre
kustartilleris-
ten O. H. Berg.

11:o) I en inom andra kammaren av herr *Höglund* väckt motion, nr 111, har anförts och hemställts följande:

»Sommaren 1908 erhö11 3 klass kustartilleristen 26 *Oskar Henrik Berg* avsked från sin tjänst. Orsaken till avskedet var, att Berg under tjänsteutövning vid minfällning under mineringsövningar genom olyckshändelse förlorade sitt ena ben. Vid avskedet tilldelades Berg i pension och understöd dels 100 kronor från flottans pensionskassa, dels 350 kronor från allmänna indragningsstaten eller tillsammans 450 kronor.

Genom den invaliditet varav Berg lider, har möjligheter för arbetsinkomster varit mycket små. Visserligen är han ogift, men då han förutom sig själv har en ålderstigen moder att försörja, står det klart att ovan nämnda pension och understöd icke på långt när äro tillräckliga att ens nödortfittigt tillgodose deras levnadsbehov. Under sådana omständigheter synes mig rättvisa och billighet bjuda, att en höjning av understödet sker. Ålders- och medellöshetsintyg bifogas.

Jag får därför hemställa, att riksdagen måtte besluta, att det till Berg från allmänna indragningsstaten utgående understödsbeloppet 350 kronor måtte höjas med 250 kronor eller till sammanlagt 600 kronor.»

Beträffande de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till densamma.

Utskottet.

Genom beslut av 1913 års riksdag tillerkändes Berg från allmänna indragningsstaten ett årligt underhåll till så stort belopp, att detsamma jämte Berg tillkommande pension från flottans pensionskassa uppgick till 225 kronor. 1916 års riksdag höjde det från allmänna indragningsstaten utgående beloppet med 225 kronor, så att sammanlagda understödet nu uppgår till 450 kronor.

Även utskottet finner det årliga understöd, som Berg sålunda åtnjuter från statsverket, under nuvarande förhållanden vara otillräckligt för hans uppehälle och anser sig utskottet, med hänsyn till de synnerligen ömmande omständigheter, som i detta fall föreligga, böra tillstyrka, att understödet höjes till det av motionären föreslagna beloppet. Det förhöjda understödet torde böra utgå från och med den 1 januari 1921.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, må medgiva, att förre 3:e klass kustartilleristen *Oskar*

Henrik Berg må, utöver honom tillkommande pension från flottans pensionskassa, från och med den 1 januari 1921 från allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid uppbära ett årligt understöd av sex hundra kronor.

III. Ang. socialdepartementet.

12:o) I en till riksdagen avlåten, den 11 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 83, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Ang. pension
åt föreståndaren
för gymnastiskt-ortopediska
institutet professorn
A. Wide
m. fl.

Till nämnda statsrådsprotokoll har föredragande departementschefen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

a) att föreståndaren för gymnastiskt-ortopediska institutet professorn *Anders Wide* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin ifrågavarande befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en pension av 4,500 kronor årligen;

b) att karantänsläkaren vid karantänsanstalten på Käsö *Gustaf Ernst Hjortzberg* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp av 5,000 kronor årligen; samt

c) att vid bestämmande av pension åt kvinnliga biträdet av första graden hos länsstyrelsen i Jämtlands län *Hanna Maria Amalia Styrlander* må såsom tjänstår beräknas även den tid, varunder hon varit såsom dispositionsbiträde anställd å postkontor.

Utredningen i dessa ärenden återfinnes i ovanberörda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet har på de i statsrådsprotokollet anförda skäl ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må medgiva,

a) att föreståndaren för gymnastiskt-ortopediska institutet professorn *Anders Wide* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin

ifrågavarande befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en pension av 4,500 kronor årligen;

b) att karantänsläkaren vid karantänsanstalten på Kängö Gustaf Ernst Hjortzberg må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp av 5,000 kronor årligen; samt

c) att vid bestämmande av pension åt kvinnliga biträdet av första graden hos länsstyrelsen i Jämtlands län Hanna Maria Amalia Styrlander må såsom tjänstår beräknas även den tid, varunder hon varit såsom dispositionsbiträde anställd å postkontor.

IV. Ang. finansdepartementet.

Ang. pensioner åt f. d. kontrollörerna vid sockerbeskattningen C. M. Lundgren, H. J. Sjöstedt och S. Nilsson.

13:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 69, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, dels att förutvarande kontrollörerna vid sockerbeskattningen *Carl Martin Lundgren* och *Henrik Julius Sjöstedt* må under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten, Lundgren från och med den 1 januari 1921 med 800 kronor och Sjöstedt från och med den 1 oktober 1920 med 840 kronor årligen;

dels ock att förutvarande kontrollören vid sockerbeskattningen *Sven Nilsson* må från och med den 1 augusti 1920 under sin återstående livstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 720 kronor årligen.

I fråga om utredningen i förevarande ärende tillåter sig utskottet att hänvisa till det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för ovan angivna dag.

Departementschefen.

Departementschefen har för egen del anfört, bland annat, följande: »I proposition nr 208 till 1919 års lagtima riksdag med förslag till förordning om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker m. m. föreslog Kungl. Maj:t, bland annat, att riksdagen måtte godkänna vissa grunder för pensionering av förste kontrollörer och kontrollörer vid sockerraffinaderierna att gälla tillsvidare intill dess annorlunda kunde vara bestämt.

Enligt dessa grunder skulle förste kontrollör eller kontrollör, som uppnått en ålder av minst 67 år och räknade minst tio tjänstår vid kontrollen över sockertillverkningen, vara berättigad att från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid kontrollen upphörde, komma i åtnjutande av pension, och skulle pensionens belopp avpassas efter tjänstårens antal och tjänstgöringens beskaffenhet på det sätt, att för varje tjänstår såsom förste kontrollör tillgodoräknades ett belopp av 90 kronor och för varje tjänstår såsom kontrollör ett belopp av 60 kronor. Vidare skulle enligt berörda av Kungl. Maj:t föreslagna grunder varje år, varunder vederbörande innehåft förordnande såsom förste kontrollör eller kontrollör, räknas såsom helt tjänstår, under förutsättning att tjänstgöringen efter inkallelse omfattat minst nio månader av året, varemot, därest tjänstgöringen omfattat mindre del av året än nyss sagts, endast den tid, varunder tjänstgöring verkligen ägt rum, finge tillgodoräknas såsom tjänstetid för pension.

Ifrågavarande proposition blev i nu berörda del icke av riksdagen bifallen. I skrivelse nr 132 uttalade 1919 års lagtima riksdag beträffande pensionering av förste kontrollörer och kontrollörer vid sockerraffinaderierna, bland annat, dels att denna fråga lämpligen borde upptagas i samband med den på Kungl. Maj:ts prövning beroende undersökningen om beredande av pension åt vissa icke ordinarie innehavare av statstjänst, dels ock att de äldre kontrollörerna i allmänhet utgjordes av militärer, vilka redan åtnjöt pension av allmänna medel, varför det individuella behovet av pension här icke vore så ömmande, som det i första hand kunde förefalla.

Såsom framgår av det utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, som finnes fogat vid den till 1920 års riksdag avlätna, av riksdagen bifallna proposition (nr 152) angående pension åt, bland andra, f. d. kontrollören vid sockerbeskattningen N. Andersson, yttrade dåvarande chefen för finansdepartementet, att han ansåge ovannämnda av riksdagen intagna ståndpunkt i fråga om pensionering av förste kontrollörer och kontrollörer vid sockerraffinaderierna icke utgöra hinder för att i då förevarande fall göra framställning om pension åt Andersson. Vad som sålunda yttrades, när det gällde att bereda f. d. kontrollören Andersson pension, torde äga giltighet även i nu föreliggande fall. Ingen av de båda sökandena tillhör den av riksdagen särskilt omfördälda kategori av kontrollörer, som till följd av förutvarande anställning i statstjänst redan erhållit pension av statsmedel. Med hänsyn jämväl till sökandenas ekonomiska omständigheter synes mig billigt, att pensioner beredas sökandena.»

Utskottet.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl och under erinran att, såsom också av statsrådsprotokollet framgår, riksdagen tidigare i liknande fall beviljat pension efter enahanda grunder, som här tillämpats, får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

V. Ang. ecklesiastikdepartementet.

Ang. understöd åt filosofie doktorn *Per Karl Hjalmar Dusén*.

14:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 mars 1921 dagtecknad proposition, nr 129, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att filosofie doktorn *Per Karl Hjalmar Dusén* må från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 3,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Utskottet.

Jämväl utskottet finner det med hänsyn till det mångåriga arbete, *Dusén* nedlagt i naturhistoriska riksmuséets tjänst, samt de förtjänster, han i övrigt inlagt om de svenska naturvetenskaperna, vara med billighet överensstämmande, att ett årligt understöd från det allmännas sida beredes honom på hans ålderdom. I fråga om storleken av detta understöd har utskottet intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

VI. Ang. jordbruksdepartementet.

Ang. pension åt jordbruksarbetaren vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet *J. A. Olssons änka*.

15:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 mars 1921 dagtecknad proposition, nr 121, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för nyssangivna dag, föreslagit riksdagen medgiva, att jordbruksarbetaren vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet *Johan Alfred Olssons änka Hulda Matilda Olsson* må från och med den 1 december

1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, åtnjuta årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 250 kronor.

Till statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anfört:

»Med skrivelse den 30 december 1920 har styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet överlämnat en till styrelsen ställd skrift, däri föreståndaren för centralanstaltens jordbruksavdelning, professorn S. Rhodin anhållit, att styrelsen ville dels vidtaga åtgärder för beredande av understöd åt avlidne jordbruksarbetaren vid Experimentalfältet Johan Alfred Olssons änka Hulda Matilda Olsson, dels ock tillåta henne att under sin återstående livstid kvarbo å Experimentalfältet.

Av ansökningen jämte vidfogat åldersbetyg inhämtas, att Olsson efterlämnat, förutom änka, en dotter, född den 14 maj 1906, att Olsson vid sin den 19 november 1920 timade död innehaft anställning såsom jordbruksarbetare vid Experimentalfältet under 27 år, därav sedan år 1907 i centralanstaltens tjänst, att han under denna tid varit en oförvitlig arbetare, samt att änkan Olsson, som är född den 23 november 1859, vore förtjänt av att uppbära ett skäligt årligt understöd.

Styrelsen för centralanstalten, som tillerkänt änkan Olsson rätt att tillsvidare kvarbo i köket till av makarna förut disponerad lägenhet, har hemställt, att pension måtte beredas änkan Olsson med ett belopp av 300 kronor om året.

Statskontoret har i utlåtande den 22 januari 1921 jämväl ansett, att någon pension av statsmedel borde beredas änkan Olsson. Beträffande det föreslagna pensionsbeloppet, 300 kronor, har statskontoret erinrat, att riksdagen under senare år i flera fall beviljat pension till nämnda belopp åt änka efter arbetare vid gevärsfaktoriet. Då i förevarande fall bostadsförmån beretts änkan Olsson, borde därför pensionsbeloppet sättas lägre än 300 kronor. Statskontoret har föreslagit 250 kronor årligen.

I likhet med myndigheterna anser jag, att omständigheterna i förevarande fall tala för beredande av pension åt änkan Olsson, och biträder statskontorets förslag till pensionsbelopp.» *Departementschefen.*

Mot förslaget, att en årlig pension beredes änkan Olsson, har utskottet intet att invända. *Utskottet.*

Vad pensionens storlek beträffar, har styrelsen för centralanstalten föreslagit ett belopp av 300 kronor årligen, men har statskontoret, med hänsyn till att bostadsförmån beretts änkan Olsson, ansett pensionen böra bestämmas till 250 kronor. Departementschefen har förordat sist-

nämnda belopp. Utskottet har emellertid funnit omständigheterna i förevarande fall vara sådana, att utskottet för sin del vill ansluta sig till det av centralanstaltens styrelse framställda förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition nr 121, må medgiva, att jordbruksarbetaren vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet Johan Alfred Olssons änka Hulda Matilda Olsson må från och med den 1 december 1920 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 300 kronor.

VII. Ang. handelsdepartementet.

Ang.
årliga under-
stöd åt om-
budsmännen
vid sjömans-
huset i
Kalmar P. A.
Nelsson och
vid sjömans-
huset i
Marstrand
Mathilda
Nordström.

16:o) I en till riksdagen avlåten, den 28 januari 1921 dagtecknad proposition, nr 72, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, dels att ombudsmännen vid sjömanshuset i Kalmar Per Alfred Nelsson och vid sjömanshuset i Marstrand Mathilda Nordström må, vardera från och med månaden näst efter den, under vilken avgång från befattningen äger rum, å allmänna indragningsstaten under sin återstående livstid åtnjuta årligt understöd, Nelsson ettusentvåhundra kronor och Mathilda Nordström med niohundrafemtio kronor, dels ock att å ifrågasvarande understöd må utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl, att, därest till någondera av de båda befattningshavarna årligt understöd utbetalas jämväl från vederbörande sjömanshuskassa, dyrtidstillägget för denne skall beräknas å det sammanlagda understödsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast med vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper på den från allmänna indragningsstaten utgående delen av understödsbeloppet.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Utskottet vill erinra, att — såsom i statsrådsprotokollet omför-
mäles — 1915 års riksdag, i anledning av en utav Kungl. Maj:t gjord

framställning om beredande av pension åt vissa befattningshavare vid sjömanshus, i sin skrivelse nr 10, punkt 47, anförde, bland annat, att riksdagen, då frågan om ordnandet av pensionsförhållandena för den vid sjömanshusen anställda personalen vore föremål för utredning av särskilda sakkunniga, för sin del icke ansåge det lämpligt att redan nu åt vissa av dessa tjänstemän fastställa pensioner, till vilka staten skulle bidra med hälften. Med hänsyn till det arbete, som staten för olika ändamål pålade sjömanshusen, och den nytta, som det allmänna obestriddligen därav hämtade, samt då de tjänstemän, framställningen avsåge, borde beredas tillfälle att avgå för att ersättas med yngre krafter men, därest de entledigades utan pension eller understöd, skulle komma i svårt ekonomiskt betryck, hade riksdagen emellertid ansett det vara med billighet överensstämmande, att staten under form av årliga understöd från allmänna indragningsstaten lämnade något bidrag till deras försörjning på alderdomen.

Med hänsyn till vad riksdagen sålunda uttalat och då, enligt vad i statsrådsprotokollet likaledes omförmäles, utredning för närvarande pågår rörande omorganisation av sjömanshusen, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att understöd beviljas här ifrågavarande befattningshavare. I fråga om beloppen av dessa understöd åberopar utskottet vad i statsrådsprotokollet i detta avseende anförts.

Utskottet hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 72 må av riksdagen bifallas.

17:o) I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 97, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att städerskan och portvakten vid navigationsskolan i Stockholm *Hilda Sofia Westergren, född Larsson*, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon lämnar sin anställning vid navigationsskolan, under sin återstående livstid åtnjuta pension å allmänna indragningsstaten med femhundra kronor årligen.

Ang.
pension åt
städerskan
och port-
vakten vid
navigationsskolan i S och
holm *Hilda
Sofia Wester-
gren, född
Larsson*.

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet får hänvisa till propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för ovan angivna dag, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Ang.
pension åt
f. d. extra
läraren vid
navigations-
skolan i Stock-
holm, f. d.
kommendör-
kaptenen av
andra graden
i flottan J. E.
Willeke.

18:o) I en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 98, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. extra läraren vid navigations-skolan i Stockholm, f. d. kommendörkaptenen av andra graden i flottan *Johan Erik Willeke* må från och med den 1 januari 1921 under sin återstående livstid åtnjuta, utöver till honom utgående pension och fyllnadspension från flottans pensionskassa å sammanlagt 2,720 kronor för år, pension från allmänna indragningsstaten till belopp av 500 kronor årligen.

På de skäl, som i statsrådsprotokollet angivits, vill utskottet biträda Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifråga-
varande proposition.

Stockholm den 5 april 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Reservationer:

vid punkten 10:o), f): angående pension åt förre renhållningsarbetaren vid Göta artilleriregemente August Olsson Åkerman:

av herrar *Borg* och *Borggren*, vilka ansett pensionen böra bestämmas till 500 kronor årligen;

vid punkten 10:o), j): angående pension åt förre stenarbetaren och skrivaren vid Borghamns kalkstensbrott Carl August Holmqvist:

av herrar *Wigforss*, *Söderbom*, *Borg* och *Borggren*, vilka yrkat bifall till den i ämnet väckta motionen II: 276; samt

vid punkten 13:o): angående pensioner åt f. d. kontrollörerna vid sockerbeskattningen C. M. Lundgren, H. J. Sjöstedt och S. Nilsson:

av herrar *Wickman* och *Johansson* i Brånalt, vilka yrkat avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 69.